

KOVID-19 SALGINININ ULUSAL STRATEJİK BELGELERE YANSIMASI

Kovid-19 salgın sürecinde ülkelerin bilim, teknoloji ve yenilik/inovasyon (STI) öncelikleri konusunda nasıl bir gelişim izlediğini inceleyen politika belgesi “Towards a New Vision of Innovation through Covid-19?” İktisadi İşbirliği ve Gelişme Teşkilatı (OECD) tarafından 2022 Ağustos ayında yayımlandı.

OECD publishing

TOWARDS A NEW VISION OF INNOVATION THROUGH COVID-19? A COMPARATIVE READING OF 11 COUNTRIES' STRATEGIES

OECD SCIENCE, TECHNOLOGY
AND INDUSTRY
POLICY PAPERS
August 2022 No. 136

Analiz dört temel konuyu esas alarak, çevresel sürdürülebilirlik, dijitalleşme, kapsayıcılık ve dayanıklılık üzerinden ülkelerin, (Avustralya, İsveç ve ABD), Kovid-19 öncesinde ve sırasında STI belgelerinde ne tür değişiklik yaptığını inceliyor.

Karşılaştırmalı niteliksel bir değerlendirmenin yapıldığı çalışmada söz konusu 11 OECD

ülkesinin bilim, teknoloji ve yenilik alanlarındaki strateji belgeleri analiz ediliyor. Analizde aşağıdaki hususlar dikkate alınıyor:

- Ülkeler ulusal ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak STI belgelerini hazırlıyor. Nitekim STI belgeleri bir fikir birliği oluşturmayı, kamu ve dış ortaklarla iletişim kurmayı, yönetim desteği sağlamayı ve politika konusunda yol gösterici olmayı amaçlıyor.
- Çoğu STI belgesi, ekonomik hedeflerin yanı sıra sosyal ve çevresel sürdürülebilirliğe vurgu yaparken, hâkim bir toplumsal hedef etrafında şekillendiriliyor. Nitekim Kovid-19 krizinin ardından bu hedeflere ulaşmak üzere daha belirgin toplumsal hedefler ve teknolojiler ortaya konuluyor.
- Sürdürülebilir bir çevre, bütün STI belgelerinde yer alan bir konu olmasına karşın, anlamı ülkeden ülkeye değişebiliyor. Yeşil ekonomiye geçiş için öncelikli özel hedefler ile geçişi gerçekleştirmek üzere önerilen teknolojiler farklılık gösterebiliyor.
- Birçok ülkenin ulusal STI stratejisinde, dijitalleşme diğer sosyo-ekonomik hedeflere ulaşmada önemli bir araç olarak gösteriliyor.
- Toplumsal kapsayıcılık konusu, ülkeye özgü koşulları ve toplumsal öncelikleri açık bir şekilde yansıtıyor.
- Kovid-19'un ardından bilim, teknoloji ve yenilik alanlarında ekosistemin korunması ve dayanıklılık kazanılmasında STI belgelerinin esas alınması ülkelerin ortak öncelikleri arasında yer alıyor.

İncelenen STI belgelerinde, Kovid-19 krizinin ardından sürdürülebilirlik konusu önemini arttırıyor. Ayrıca, krizle birlikte iklim değişikliğine karşı toplumda farkındalık da artarak çevrenin korunmasına daha fazla önem veriliyor. Salgın ortamında sağlığın korunması ve ekonomik zorluklarla mücadele önem kazanırken, yeşil ekonomiye geçiş hedefi önceliğini kaybetmiyor.

STI belgelerinde 2050 yılına kadar uzanan dönemde sıfır karbon atık hedefine ulaşmada yenilikçi çalışmalara özel önem veriliyor. Sürdürülebilirlik bağlamında dijitalleşme, yapay zekâ, hidrojen gazı ve yenilenebilir enerjinin kullanımının yaygınlaştırılması ön plana çıkıyor.

Akıllı şehir uygulamaları ve toplu taşımacılığın raylı sisteme kaydırılması bazı ülkelerde sektör bazında en önemli başlığı oluştururken, bazı ülkelerde toplu taşımacılığın raylı sisteme kaydırılması yerine sıfır atık veya düşük atık ile çalışan araçlara öncelik veriliyor.

Yeşil enerjinin yaygınlaştırılması bütün ülkelerde ortak paylaşılan bir hedef olmakla birlikte, bu hedeflere ulaşmada kullanılacak araçlar ülkeden ülkeye farklılık gösteriyor. Bio-enerji, güneş enerjisi, rüzgâr enerjisi ve enerjinin etkin kullanımı yeşil enerji hedefine ulaşmada ön plana çıkıyor. Bir ülke dışında bütün ülkeler jeotermal enerji ile nükleer enerji kullanımına stratejik hedefler arasında yer veriyor. Araştırmada ele alınan ülkelerin tamamı STI belgelerinde dijitalleşmeyi hedeflerinin ana merkezine oturturken, hem Kovid öncesi, hem de sonrası dönemde dijitalleşmeye ve yeniliğe özel önem veriyor.